

**25 lat
samorządu gminnego**



**Gmina Zebrzydowice
1990-2015**



25-lecie Samorządu Gminnego, to okazja do refleksji nadzmianami, które były i są naszym udziałem. To także moment na spojrzenie w przyszłość - jaka ma być nasza gmina. Jaką chcemy żeby była!

Te ćwierć wieku funkcjonowania samorządu terytorialnego w naszym kraju to jeden z bardziej, jeśli nie najbardziej, udanych przejawów transformacji ustrojowej, jaka dokonała się na przełomie lat 80 i 90-tych ubiegłego stulecia. Nie byłoby tego sukcesu bez aktywności mieszkańców i samorządowców.

Dzisiejszy jubileusz to okazja do złożenia wszystkim zaangażowanym w budowaniu lokalnej samorządności serdecznych podziękowań za osobisty wkład i stwarzanie warunków do rozwoju naszej małej ojczyzny.

Andrzej Kondziółka

Wójt Gminy

Zebrzydowice, 03. czerwca 2015 r.

Początki samorządności w Gminie Zebrzydowice

27 maja 1990 roku odbyły się pierwsze po wojnie całkowicie wolne wybory do samorządów gminnych. Poprzedziło je uchwalenie w dniu 8 marca 1990r. przez sejm X kadencji, zwany Sejmem Kontraktowym, ustawy o samorządzie gminnym. Wielki wpływ na kształt tej ustawy, o czym należy pamiętać, mieli profesorowie Michał Kulesza i Jerzy Regulski.

W art. 1 tej ustawy odnajdujemy definicję gminy – to odpowiednie terytorium i ludzie zamieszkujący ten obszar, zwani w ustawie wspólnotą samorządową. Fundamentalnym dla nowego ustroju gminy jest art. 2, który stwierdza, że „gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność”, a także, że posiada osobowość prawną, a jej samodzielność podlega ochronie sądowej. Ustawa upodmiotowiła „wspólnotę samorządową” - mieszkańcy gminy stali się podmiotem, a nie jak poprzednio przedmiotem polityki lokalnej.

To co dzisiaj jest oczywiste, dwadzieścia pięć lat temu było rewolucją. Aby lepiej to zrozumieć, trochę historii. Po drugiej wojnie światowej, do 1954 roku obowiązywały rozwiązania przedwojenne. Ustawą z dnia 25 września 1954r. O reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, zlikwidowano gminy i utworzono gromady. W art. 1 tej ustawy zapisano, że „organami władzy państwowej w gromadach są gromadzkie rady narodowe”. Podobnie ustawa z dnia 29 listopada 1972r. O utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych w art. 65a stwierdziła: „Gminna Rada Narodowa jest organem władzy państwowej i podstawowym organem samorządu społecznego na terenie gminy. Zarówno gromadzkie rady, jak i gminne nie były samodzielne – podlegały powiatowym radom narodowym, a po likwidacji powiatów – wojewódzkim radom narodowym. Zapis, że Gmina jest podstawowym organem samorządu społecznego był absolutną fikcją. Po pierwsze nie było wolnych wyborów (kandydatów na radnych praktycznie mogły zgłaszać jedynie organizacje partyjne, a inne po uzgodnieniu z PZPR – kandydaci, którzy mogli być „niewygodni” nie byli dopuszczani do wyborów.), po drugie, była organem fasadowym, mającym stwarzać pozory demokracji (zwanej wtedy zresztą „demokracją socjalistyczną”), po trzecie, uchwalała co prawda budżet ale jej wpływ na kształt tego budżetu był minimalny, bo o wszystkim decydowali urzędnicy odpowiedniego wydziału w urzędzie wojewódzkim.

Symptomatyczne dla tego stanu rzeczy, były słowa naczelnika gminy wypowiedziane na pierwszej sesji nowowwybranej w 1990r. Rady. Na pytanie co dalej z uzdatnialnią wody w Zebrzydowicach odpowiedział – cytując za protokołem z sesji: „... *sprawa budowy uzdatnialni stanęła w punkcie - brak pieniędzy. Urząd Wojewódzki w Katowicach ma prawo ingerowania w najważniejszych sytuacjach – inaczej mówiąc trzeba jednemu wziąć, a drugiemu dać, po prostu trzeba dotować biednych*”.

Ten model relacji województwo – gmina można było dostrzec także w piśmie Wydziału Finansowego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach datowanym na dzień 8 czerwca 1990 r. powołującym się na postanowienia uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w sprawie budżetu na 1990r., żądającym zwrotu określonej sumy, która rzekomo omyłkowo znalazła się w budżecie naszej gminy (bo budżet, samorząd „odziedziczył” po Gminnej Radzie Narodowej). Rada Gminy działa jednak „po nowemu” i uchwałą nr IV/13/90 odmówiła dokonania zmian budżecie gminy, czyli mówiąc wprost, odmówiła zwrotu „nadpłaconej” dotacji. I co? I nic. Podległość „instytucji wyższej” została ostatecznie zerwana.

Mimo jednak upływu ćwierci wieku obowiązywania ustawy o samorządzie gminnym stare myślenie o gminie jeszcze gdzieś gdzieś pokutuje. Mogliśmy go spotkać chociażby w popularnym serialu „Ranczo”, w którym wójt traktuje starostę powiatu i wojewodę jako swoich zwierzchników. Tymczasem jedynymi zwierzchnikami organów gminy – rady i wójta są wyborcy i obowiązujące prawo – nikt inny.

Władzą wykonawczą w tamtej gminie był naczelnik gminy. Nie był on wybierany ani w wyborach powszechnych, ani przez Gminną Radę Narodową ale powoływany przez przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej na wniosek prezydium powiatowej rady narodowej. Był więc w ścisłym sensie pracownikiem państwowym. W art. 65 m przywołanej już ustawy zapisano, że naczelnik gminy wykonuje zarządzenia organów nadrzędnych. To także podkreśla absolutny brak samorządności uprzednich rozwiązań.

A zupełne wypaczenie idei samorządności nastąpiło po powołaniu Gminnych Komitetów Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Najważniejsze decyzje dotyczące Gminy nie zapadały na sesjach GRN, czy w gabinecie naczelnika gminy ale na Gminnej Egzekutywie PZPR, a najczęściej w gabinecie I sekretarza, który bardzo często był człowiekiem z zewnątrz i nie do końca znał specyfikę danej gminy. Tam było prawie 100% decyzyjności i 0% odpowiedzialności. Wielokrotnie było tak, że jeżeli coś się w gminie udało, to było zasługą partii, a jeżeli coś nie wyszło, to winny zawsze był naczelnik, mimo, że źródło decyzji było zawsze takie same. Jak więc widzimy teza o rewolucyj-

ności rozwiązań wprowadzonych przez ustawę o samorządzie gminnym jest w pełni uprawniona.

Pierwsza sesja nowo wybranej rady zwołana została w pięć dni po wyborach. 1 czerwca 1990r. o godz. 10:00 kandydaci na radnych zebrali się w sali sesyjnej Urzędu Gminy by złożyć ślubowanie i ukonstytuować się. Sesję zwołał przewodniczący Gminnej Komisji Wyborczej Erwin Żyła i to on odczytał rotę ślubowania, a najmłodszy radny Zdzisław Sztymon odczytał nazwiska i wywołany wypowiadał słowo „ślubuję”. Po zaprzysiężeniu przewodniczenie rady przejął radny senior Józef Żyła. Od tego momentu można było procedować i podejmować uchwały. Pierwszą był wybór przewodniczącego rady. Zgłoszono trzy kandydatury: Andrzeja Rojka, Józefa Owczarzego i Kazimierza Grygierka. W głosowaniu tajnym najwięcej głosów uzyskał Andrzej Rojek i on został pierwszym przewodniczącym Rady Gminy Zebrzydowice. Pierwsze głosowanie jawne dotyczyło kwestii ilu ma być wiceprzewodniczących. Zwyciężyła opcja - dwóch. I znów zgłoszono trzy kandydatury: Józefa Owczarzego, Kazimierza Grygierka i Zdzisława Sztymona, którzy w głosowaniu tajnym otrzymali odpowiednio: 22, 15 i 4 głosów. Tak więc wiceprzewodniczącymi zostali dwaj pierwsi. Trzecie głosowanie tajne dotyczyło wyboru przedstawiciela gminy do sejmiku wojewódzkiego. Tym razem zgłoszono dwie kandydatury – Ludwika Bartoszką i Bolesława Lose. Pierwsze głosowanie zakończyło się remisem; każdy z panów otrzymał po 11 głosów, podobne efekty przyniosły dwa następne głosowania. W tej sytuacji przewodniczący rady zarządził losowanie. Tu szczęście uśmiechnęło się do Bolesława Lose i on został przedstawicielem gminy w sejmiku wojewódzkim.

Jeżeli przyjrzeć się wnikliwie wszystkim głosowaniom, a najpełniej odzwierciedla to głosowanie ostatnie, widać, że na tej pierwszej sesji wytworzyły się dwa obozy – jeden to radni Zebrzydowic i Markłowic (11); drugi – radni Kończyc Małych i Kaczcyc. Było w tym podziale jeszcze echo dawnych jednostek administracyjnych jakimi były gromady (Zebrzydowice i Markłowice stanowiły jedną gromadę, a Kończyce Małe i Kaczcyc musiały połączyć siły, by nie dać się zdominować). Zostało to zauważone bardzo szybko i wyartykułowane w postaci postulatu, aby przy podejmowaniu szczególnie personalnych decyzji uwzględniać interesy wszystkich sołectw. Był to rodzaj dżentelmeńskiej, niepisanej umowy, która na ogół przez całą kadencję była dotrzymywana. I już pierwsza Komisja powołana do opracowania kryteriów konkursu na stanowisko wójta gminy spełniała ten postulat – każde sołectwo miało w niej swojego przedstawiciela, i tak: Zebrzydowice reprezentowali: Krystyna Żagan i Tadeusz Kondziołka, Markłowice: Franciszek Szopa, Kaczcyc – Władysław Kwiczala, Kończyce Małe – Kazimierz Grygierk.

W końcowej części tej pierwszej sesji wystąpił naczelnik gminy przedstawiając dorobek ostatnich lat, a także budżet uchwalony jeszcze przez gminną radę narodową w wysokości 3.611.658.000 zł plus fundusze celowe 518.800.900 zł. W ostateczności na koniec roku zamknął się kwotami: po stronie dochodów 13.854.599.000 zł, a po stronie wydatków 12.223.909.000 zł.

Dla porównania – na koniec kadencji w 1994 r. uchwalono budżet w wysokości 74.890.911.000 zł po stronie dochodów i 73.890.911.000 zł po stronie wydatków. Jak z powyższego wynika wzrost mimo panującej wówczas inflacji był ogromny. I należy podkreślić – były to pieniądze należne gminie z mocy prawa, a nie uznaniowo przyznane przez urzędników Wojewody.

Pierwsza historyczna sesja Rady Gminy Zebrzydowice zakończyła się o godz. 14 – tej. Druga zwołana na dzień 28 czerwca 1990 była również doniosła jak pierwsza. Jej głównym zadaniem było wybranie i powołanie organów wykonawczych gminy – zarządu i kierującego pracami zarządu wójta.

Do komisji powołanej na pierwszej sesji wpłynęło pięć pism: Haliny Szerzyna, Henryka Piekara, Eugeniusza Lose, Gminnego Komitetu Obywatelskiego rekomendującego Tadeusza Kondziołkę oraz Janiny Andrukiewicz. Tadeusz Kondziołka nie wyraził zgody na kandydowanie (odrębna notatka na treści pisma GKO), a pismo Janiny Andrukiewicz wpłynęło po terminie; tak więc do konkursu dopuszczono troje pierwszych. Po wystąpieniach kandydatów, którzy przedstawili swoje wizje rozwoju gminy nastąpiło tajne głosowanie, w którym Halina Szerzyna uzyskała 19 głosów i została wybrana wójtem gminy.

W swoim wystąpieniu jeszcze jako kandydat na wójta gminy, Halina Szerzyna powiedziała m. in.: *„Wiemy czym oddychamy, bo wyraźnie to widać na przedwcześnie korodujących blacharkach dachów, domyślamy się co konsumujemy z zanieczyszczonych pól i co pijemy z brudnej Piotrówki. Jedyнным rozwiązaniem jest szybka budowa kanalizacji. Pilna jest również sprawa budowy wodociągów ze względu na występujące niedobory i złą jakość wody w wielu studniach”*. I tym programem przekonała radę.

Ustalając liczbowy skład zarządu wzięto pod uwagę to, o czym wcześniej wspomniano „parytet sołecki”. I tak z sołectw Zebrzydowice Górne i Dolne wybrano: Tadeusza Kondziołkę i Henryka Simkę, z Kaczyc – Władysława Kwiczalę, z Markłowic Górnych - Zdzisława Sztymona i z Kończyc Małych - Kazimierza Grygierka. Ponadto rada zdecydowała, że Henryk Simka będzie pełnił funkcję nieetatowego zastępcy wójta, tzn. będzie zastępował wójta w okresie urlopu bądź choroby.

Konstituowanie się rady zakończyło powołanie komisji – stałych i doraźnych. Komisje stałe to:

- Komisja Rozwoju Gospodarczego i Budżetu

- Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej
- Komisja Porządku i Ochrony Środowiska

Jak widać nie powołano Komisji Rewizyjnej, bo ówczesna ustawa o samorządzie gminnym nie stawiała takiego wymogu i rada uznała, że funkcję tej komisji pełnić będzie Komisja Rozwoju Gospodarczego i Budżetu. Dopiero kolejne nowelizacje ustawy zobligowały rady do powołania Komisji Rewizyjnych i w naszej gminie takowa powołana została w 1993r. uchwałą nr XXVI/128/93 i pracowała w składzie: Józef Owczarzy, Krystyna Żagan oraz Henryk Kopel.

Gmina pod rządami starej ustawy nie posiadała własnego majątku. Naczelnik jako terenowy organ administracji państwowej „rządził” państwowym mieniem. Dlatego priorytetowym zdaniem było spisanie majątku jakim gmina dysponowała, by móc go skomunalizować. Do tego celu powołano doraźną Komisję Inwentaryzacyjną mienia komunalnego, w skład której weszli zarówno radni jak i członkowie spoza rady (Władysław Pagacz, Władysław Gołka, Józef Żyłka, Władysław Foltyn, Alicja Giza – to ludzie, którzy doskonale znali swoje sołectwa). Pracami tej komisji kierował Tadeusz Kondziołka.

W rejestrze uchwał I i II kadencji jest bardzo dużo uchwał brzmiących: „... rada gminy uchwała... przejąć na majątek gminy... i tu opis nieruchomości”.

Przed organami gminy, a należy sądzić, że i wszystkich gmin w Polsce, stało trudne, pionierskie zadanie – wcielić zapisy ustawy o samorządzie gminnym w życie. Nie było żadnych wzorów, wszystko trzeba było samodzielnie robić od nowa, od początku, wyzbyć się starych sposobów myślenia i przyzwyczajęń. Trzeba było tworzyć nowe statuty, regulaminy, działać po nowemu. Stąd też potrzeba powołania drugiej doraźnej komisji ds. opracowania Statutu gminy i regulaminu rady. Pracą tej komisji kierowała Krystyna Żagan. Owocem prac tej komisji były uchwały z 30 sierpnia 1990r.:

Nr 17 – zatwierdzająca Statut Gminy (później zmieniony),

Nr 22 – zatwierdzająca herb Gminy (obowiązujący do dzisiaj).

Na tej samej sesji z dnia 30 sierpnia 1990r. zatwierdzającej statut i herb, rada podjęła też charakterystyczne dla tego okresu uchwały. Zmieniła nazwę ulicy 22 lipca na ul. Księdza Antoniego Janusza, „postaci niezwykle zasłużonej nie tylko dla Zebrzydowic, ale dla całego Śląska Cieszyńskiego, twórcy pierwszego polskiego Kancjonału”. Wyraźnie także zaznaczyła związek gminy z Ziemią Cieszyńską uchwałą o przynależności gminy do regionu Cieszyn (dla przypomnienia; po likwidacji powiatów utworzono tzw. „Regiony”, by ze wszystkimi sprawami nie trzeba było jeździć do Katowic. W regionach znajdowały się m. in. księgi wieczyste, geodezja, komunikacja, budownictwo itp. Rejon dla Zebrzydowic znajdował się w Wodzisławiu Śląskim). Podobną uchwałą pod-

jęła także w 1993r. – była to uchwała o przynależności Gminy Zebrzydowice do powiatu cieszyńskiego. Uzasadnienie jednej i drugiej uchwały brzmiało tak: „*Gmina Zebrzydowice od początku swego istnienia znajduje się na terenie Śląska Cieszyńskiego. Przynależność do Górnego Śląska datuje się od 1975r., tj. od chwili wejścia w życie nowego podziału administracyjnego kraju. Mieszkańcy gminy zawsze związani byli historycznie i kulturowo z Ziemią Cieszyńską.*”

Jednym z głównych zadań własnych każdej gminy jest oświata. O ile z mocy prawa przedszkola przeszły pod władanie gminy, o tyle szkoły podstawowe (gimnazja pojawiły się później), mogły, a nie musiały być przez gminy przejęte. W radzie i zarządzie ścierały się dwa stanowiska – przejąć szkoły, bo i tak władze oświatowe nie pomogą w ich utrzymaniu i drugie, nie przejmować ale jednocześnie nie szczędzić środków na rozbudowę i modernizację. Zwyciężyło to drugie stanowisko. Pierwszą uchwałą majątkową rady była uchwała nosząca nr 10, a dotycząca kontynuacji rozbudowy szkoły w Zebrzydowicach. I tak było w każdym roku budżetowym, aż do przejęcia szkół jako zadania własnego gminy w 1996r. I dzisiaj z dumą możemy powiedzieć, że mamy piękne i zadbane Szkoły, stwarzające dzieciom doskonałe warunki do nauki i rozwoju fizycznego. Remonty i modernizacje to jedno, a bardzo dużym wezwaniem była budowa nowej szkoły w Kaczycach, w której dzisiaj mieści się gimnazjum. Wyzwanie tym większe, że podjęte tuż po bardzo dużym wysiłku inwestycyjnym, jakim był generalny remont zamku w Kończycach Małych, i jeszcze większym, związanym z budowaniem infrastruktury sanitarnej w gminie. Do tego dochodziły ogromne problemy z wyegzekwowaniem należnych gminie podatków od kopalni „Morcinek” w Kaczycach, o czym jeszcze zostanie wspomniane.

Spełniając obietnice wyborcze wójt gminy zainicjowała budowę oczyszczalni ścieków i kolektorów sanitarnych oraz sieci wodociągowej. Rada gminy na XI sesji w ślad za tym podjęła uchwałę nr XI/39/91 w sprawie realizacji zadań ochrony środowiska, w której postanowiła realizować budowę:

- sieci wodociągowej w Zebrzydowicach
- kolektora i sieci sanitarnej w Zebrzydowicach i Kończycach Małych
- oczyszczalni ścieków w Zebrzydowicach i Kończycach Małych.

Jak bardzo potrzebne to były inwestycje starsi pamiętają, że kiedy w upalne dni przechodziło się drogą koło lecznicy weterynaryjnej w Kończycach Małych, trzeba było mieć potężny katar, aby nie czuć wyziewów unoszących się z rowów, zbierających większość ścieków z osiedla. I tak było przy wszystkich większych skupiskach domów. Były to bardzo kosztowne i trudne technicznie prace. Takie, a nie inne ukształtowanie terenu, rozproszenie zabudowy powo-

dowały, że miejscami trzeba było robić wykopy do 6 – 7 m głębokie. Ponadto, mało spektakularne – całą robotę przykryła ziemia. Jednakże cywilizacyjnie bezcenne. Dzisiaj 70% gminy jest skanalizowane i 90% podłączone do sieci wodociągowej, a rozbudowy tych sieci dalej trwają.

Wspomniany już wyżej remont zamku w Kończycach Małych też pochłonął niebagatelne środki. Na początku lat 90 – tych ta XVI w. budowla chyliła się ku upadkowi. Przeciekający dach, napite wodą mury powodowały, że lada moment zamieniłby się w romantyczną ruinę. Doraźne remonty nic by nie dały. Pierwsze środki na gruntowny remont zamku w wysokości ok. 5 mld zł zagwarantowano w budżecie gminy w 1993r. jednakże już wtedy, a trzeba pamiętać, że trwały prace związane z kanalizacją, główny płatnik do budżetu – kopalnia – miała ogromne kłopoty ze spłatą swoich zobowiązań. Dość powiedzieć, że na dzień 22.06.1992r. zalegała gminie 15,6 mld zł. Prace remontowe na zamku stały pod znakiem zapytania. 27 stycznia 1994r. zwołano pierwszą wyjazdową sesję (druga wyjazdowa, i jak do tej pory ostatnia, odbyła się w Domu Ludowym w Kaczycach i dotyczyła głównie budowy nowej szkoły) Rady Gminy. Odbyła się ona w Sali widowiskowej w Kończycach Małych. Na tej sesji podjęto uchwałę nr XXXIV/164/94 w sprawie remontu zamku w Kończycach Małych. Główny wykonawca remontu „PEBEROW” Rybnik przedstawił harmonogram kosztowy na sumę 16,5 mld zł. Część materiałów potrzebnych do remontu wartych ok. 3 mld zł zostało już przez gminę zgromadzona w ramach tzw. kompensat. Co to było? Rzecz dzisiaj nie do pomyślenia, a wtedy też trochę na pograniczu prawa. Otóż kopalnie wypłacały swoje zobowiązania w węgla i gmina za węgiel w ramach barteru (towar za towar) otrzymywała potrzebne jej materiały, bądź usługi.

Nie sposób w krótkim opracowaniu omówić prac, zagadnień i problemów, z którymi musiała zmierzyć się pierwsza rada. Z kronikarskiego obowiązku należy jeszcze wspomnieć, że na sesji w dniu 2 września 1991r. przewodniczący rady Andrzej Rojek złożył rezygnację z zajmowanej funkcji, przyjętą przez radę. Nowym przewodniczącym rada wybrała Ludwika Bartoszkę.

Na koniec kilka ciekawostek, o których dzisiaj mało kto pamięta. Otóż gmina miała swój sklep patronacki sprzedający farby i lakiery z Polifarbu Cieszyn, utworzony uchwałą nr 46 z 1991r. Sklep ten mieścił się tam, gdzie dzisiaj jest siedziba Banku Spółdzielczego. Utworzyła także gminne linie autobusowe funkcjonujące kilka lat. Ustalała dla nich rozkłady jazdy, cenniki i emitowała własne bilety.

Uchwałą nr 18 z 1990r. oprócz samochodu polonez zakupiła także motorowery, które przydzielone zostały sołtysom. Bardzo ciekawy jest zapis

w uchwale art. 53 z 1991r. w sprawie ustalenia wysokości stawek godzinowych za prace fizyczne i usługi przewozowe.

Między innymi zapisano:

- „- z tytułu świadczeń przewozowych
- pojazdem jednokonnym – 20.000 zł/godz.
- pojazdem dwukonnym – 30.000 zł/godz.
- ciągnikiem dwuosiowym – 60.000 zł/godz.
- ciągnikiem typu „dzik” – 20.000zł/godz.”

Przeglądając archiwa można także natknąć się na błędy – kiedyś niezaważone, dzisiaj kłujące w oczy, jak chociażby zapis w uchwale nr XVII/73/91 w sprawie utworzenia spółki z udziałem AGROSPEDU, RSP Marklowice, Urzędu Gminy. Równie dobrze można by zapisać, że spółkę tworzy biuro nr 10. Co ciekawe spółka musiała być zarejestrowana przez sąd i nawet ta instytucja nie nakazała poprawić zapisu na „gmina Zebrzydowice”.

Przez te dwadzieścia pięć lat zmieniło się wiele. Wielokrotnie nowelizowano ustawę o samorządzie gminnym. Między innymi zmniejszano liczbę radnych z 22 do 15, zlikwidowano zarząd gminy, wzmocniono pozycję wójta poprzez wybory powszechne i jednoosobową odpowiedzialność. Nie zmieniono jednego, najważniejszego – art. 2 ustawy – dalej gmina posiada osobowość prawną, jest samorządna, a jej samodzielność podlega ochronie sądowej. Każde początki są trudne, a szczególnie wtedy, kiedy nowej rzeczywistości trzeba się uczyć, a jednocześnie ją kształtować. Nie sposób wtedy uniknąć błędów. I takie na pewno były. Ci, którzy byli pionierami samorządności w gminie nie są w stanie obiektywnie ocenić tego okresu, bo trudno być sędzią w swojej sprawie. Dokonają tego ci, którzy ich zastąpią w kierowaniu gminą. I należy mieć nadzieję, że nie będzie to ocena zbyt surowa.

Kazimierz Grygierek

Od redakcji: kwoty, które znalazły się w tekście są kwotami przed denominacją złotego z 1995 r.



Rada Gminy Zebrzydowice

- lista radnych

I kadencja (1990 - 1994)

1. Bartoszek Ludwik – przewodniczący
od 2.09.1991r. do końca kadencji
2. Biegun Czesław
3. Famułka Włodzimierz
4. Grygierek Kazimierz
5. Kondziołka Tadeusz
6. Kopel Henryk
7. Kwiczala Władysław
8. Lose Bolesław
9. Ławniczak Jan
10. Macura Jan
11. Owczarzy Józef
12. Rojek Andrzej – przewodniczący
od 1.06.1990 do 2.09.1991r.
13. Simka Henryk
14. Spandel Stanisław
15. Szopa Franciszek
16. Sztymon Zdzisław
17. Tomala Fryderyk (†1992, w jego
miejsce został wybrany
Czesław Brachaczek)
18. Urbańczyk Roman
19. Węglorz Janina
20. Wija Maria
21. Żagan Krystyna
22. Żyła Józef

II kadencja (1994 – 1998)

1. Bartoszek Ludwik – przewodniczący
od 30.06.1994 r. do 5.10.1995r.
2. Bijok Józef
3. Gabzdyl Władysław
4. Golasowski Stanisław
5. Grygierek Kazimierz
6. Jamry Władysław
7. Janiurek Janusz
8. Kawik Henryk
9. Kondziołka Tadeusz

10. Kopel Henryk
11. Kopiec Edward
12. Kwiczala Władysław
13. Ławniczak Jan
14. Macura Jan – przewodniczący
od 5.10.1995r. do końca kadencji
15. Piekarczyk Bronisław
16. Rojek Andrzej
17. Rosa Stanisław (†1997)
18. Spandel Stanisław (1998 - zrzeczenie
się mandatu)
19. Sztymon Zdzisław
20. Węglorz Janina
21. Wija Maria
22. Żyła Józef

III kadencja (1998 – 2002)

1. Bartoszek Ludwik
2. Białonczyk Wacław
3. Biegun Czesław
4. Biernat Bronisław
5. Fucik Tadeusz
6. Grygierek Kazimierz
7. Hojka Mirosław
8. Kopiec-Zajac Alina
9. Kopiec Kazimierz
10. Kozikowski Jan
11. Król Janusz
12. Król Wiesław
13. Lose Franciszek
14. Ławniczak Jan
15. Macura Leszek
16. Owczarzy Zbigniew - przewodniczący
17. Roskosz Maria
18. Sitek Karol
19. Szuścik Bogdan
20. Węglorz Mirosław
21. Węglorz Janina
22. Żagan Krystyna

IV kadencja (2002 – 2006)

1. Bartoszek Helena
2. Brzuska Leon
3. Budziński Wojciech (†2005, w jego miejsce został wybrany Henryk Piekar)
4. Charzewska Grażyna (do 24.04.2003 r. - rezygnacja z mandatu, w jej miejsce został wybrany Czesław Biegun)
5. Fucik Tadeusz
6. Grygierek Kazimierz - przewodniczący
7. Kukuczka Grzegorz
8. Rojek Andrzej
9. Spandel Karol
10. Szopa Mariusz (do 30.12.2003 r. - rezygnacja z mandatu, w jego miejsce został wybrany Leon Kopiec)
11. Sztymon Zdzisław
12. Szuścik Bogdan
13. Wawrzyczek Helena
14. Wojacki Tadeusz
15. Żyła Tadeusz

V kadencja (2006 – 2010)

1. Bartoszek Helena
2. Brzuska Leon
3. Franek Henryk
4. Fucik Tadeusz
5. Grygierek Kazimierz - przewodniczący
6. Karpiel Tadeusz
7. Kopiec Leon (†2007, w jego miejsce została wybrana Grażyna Rychły)
8. Kukuczka Grzegorz
9. Rojek Andrzej
10. Staniek Mirosław
11. Szczyrba Andrzej
12. Szuścik Bogdan
13. Tulorz Czesław
14. Wawrzyczek Helena
15. Węglorz Janina

VI kadencja (2010 – 2014)

1. Bartoszek Helena
2. Franek Henryk
3. Gruszczyk Tomasz
4. Grygierek Kazimierz – przewodniczący
5. Hernas Józef
6. Kawik Gabriela
7. Kopiec Krzysztof
8. Kukla Artur
9. Kukuczka Grzegorz
10. Piątkowska Beata
11. Rychły Grażyna
12. Staniek Mirosław
13. Szuścik Bogdan
14. Węglorz Mirosław
15. Węglorz Janina

VII kadencja (2014 –)

1. Budziński Bronisław
2. Franek Henryk – przewodniczący
3. Gruszczyk Tomasz
4. Kawik Gabriela
5. Kukla Artur
6. Kukuczka Grzegorz
7. Lose Eugeniusz
8. Parchański Wojciech
9. Piątkowska Beata
10. Rychły Grażyna
11. Sikora Jadwiga
12. Staniek Mirosław
13. Stuś-Jarzyna Anna
14. Wałęga Mariusz
15. Węglorz Janina

Kalendarium

1990

27. maja - Pierwsze po II wojnie światowej wolne i demokratyczne wybory samorządowe. Reaktywowanie samorządu gminnego w oparciu o ustawę z 8 marca 1990 roku.

1. czerwca - I sesja rady gminy I kadencji, przewodniczącym zostaje Pan Andrzej Rojek, którego zastąpił w 1991 r. Pan Ludwik Bartoszek.

29. czerwca - Na kolejnej (drugiej) sesji rada gminy wybiera na wójta, będącego jednocześnie przewodniczącym zarządu gminy, Panią Halinę Szerzyna.

30. sierpnia - Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy ulicy w Zebrzydowicach z „22 Lipca” na „ks. Antoniego Janusza”.

1991

- Rada Gminy postanawia o rozpoczęciu programu budowy sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy.

27. października - Pierwsze wolne i demokratyczne wybory parlamentarne po przemianach ustrojowych lat 1989/90.

1992

7. kwietnia - Oddanie do użytku nowego budynku dydaktycznego rozbudowanej „Nowej Szkoły” w Zebrzydowicach oraz nadanie szkole im. K.K. Baczyńskiego.

marzec - Utworzenie Diecezji Bielsko-Żywieckiej w skład której weszły parafie z gminy.

31. maja - Otwarcie drogowego przejścia granicznego Marklowice Górne – Marklowice Dolne (przedeń funkcjonowało jako przejście małego ruchu granicznego).

sierpień - Strażacy z Ochotniczych Straży Pożarnych z naszej gminy biorą udział w gaszeniu największego po wojnie pożaru lasów w Europie w Rudach Raciborskich.

1993

styczeń - Ukazuje się pierwszy numer Wiadomości znad Piotrówki.

4. marca - Uchwała rady o samookreśleniu gminy co do przynależności do Powiatu Cieszyńskiego.

24. marca - Oddanie do użytku oczyszczalni ścieków w Zebrzydowicach na „Nowym Dworze”.

14. października - Oddanie do użytku stacji uzdatniania wody w Zebrzydowicach przy. ul. Rzecznej (ujęcie powierzchniowe na rzece Piotrówce).

1994

19. czerwca - Wybory samorządowe (II kadencja).

30. czerwca - I sesja rady gminy II kadencji. Przewodniczącym zostaje ponownie Pan Ludwik Bartoszek, którego zastąpił w 1995 roku Pan Jan Macura.

1995

styczeń - Rozbiórka najstarszego (z 1848 r.) budynku szkoły w Zebrzydowicach, tzw. „Halfarówki”.

lipiec - Oddanie do użytku oczyszczalni ścieków w Kończycach Małych przy ul. Korczaka.

wrzesień - Zakończenie rozpoczętego w 1993 r. remontu kapitałnego zamku w Kończycach Małych.

1996

1 stycznia - Przejęcie przez gminę szkół podstawowych. Gmina staje się dla nich organem prowadzącym.

1997

27. maja - Referendum konstytucyjne w sprawie przyjęcia nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która zastąpiła wielokrotnie nowelizowaną po 1989 roku konstytucję PRL z 1952 roku.

lipiec - „Powódź 1000-lecia” dotknęła również naszą gminę.

1998

30. marca - Utworzenie Stowarzyszenia Współpracy i Rozwoju Regionalnego „Olza”.

22. kwietnia - Powołanie Euroregionu „Śląsk Cieszyński”.

4. maja - Postawienie Kopalni Węgla Kamiennego „Morcinek” w Kaczycach w stan likwidacji.

11. października - Wybory samorządowe. Pierwsze wybory do rad powiatów oraz sejmików wojewódzkich.

28. października - I sesja rady gminy III kadencji rady. Przewodniczącym zostaje Pan Zbigniew Owczarzy. Rada wybiera na wójta Pana Andrzeja Kondziołkę, a jego zastępcą Pana Karola Sitka.

1. listopada - Odświeżenie tablicy pamiątkowej upamiętniającej wójta Zebrzydowic Rudolfa Kolaczka członka Rady Narodowej dla Księstwa Cieszyńskiego w 80-tą rocznicę jej powstania.

listopad - Zmiana formuły wydawania Wiadomości znad Piotrówki. Od nr 1/1998 z listopada 1988 r. ukazuje się jako Biuletyn Informacyjny Gminy Zebrzydowice (miesięcznik).

1999

1 stycznia – Gmina Zebrzydowice staje się częścią reaktywowanego powiatu Cieszyńskiego i województwa Śląskiego.

30 grudnia – Uchwała rady gminy o przystąpieniu do Związku Komunalnego Ziemi Cieszyńskiej.

22. czerwca - Uchwała rady o przystąpieniu gminy do Stowarzyszenia Gmin Górniczych

26. czerwca - Finał turnieju Radia Katowice „Złota Miejscowość 99” w Zebrzydowicach.

1. września - Wdrożenie reformy oświatowej. Utworzenie gimnazjów w Zebrzydowicach i Kaczycach.

26 października - Uchwała rady gminy w sprawie likwidacji Gminnej Służby Weterynaryjnej.

2000

12. lutego - Oddanie do użytku nowego budynku gimnazjum w Kaczycach.

czerwiec - Sejm ustanowił dzień 27 maja Dniem Samorządu Terytorialnego.

24. sierpnia - Przekształcenie gminnej służby zdrowia z publicznej (SP GZOZ) w Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

2001

22. lipca - Gmina bierze udział w Telewizyjnym Turnieju Miast i Gmin „Tu i Tam” (razem z Sulęcinem i Tomaszowem Lubelskim).

1. października - Uruchomienie w ośrodku zdrowia w Zebrzydowicach punktu wyjazdowego Cieszyńskiego Pogotowia Ratunkowego.

2002

20 czerwca - Parlament przyjął ustawę o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta.

lipiec – Gmina bierze udział w kolejnym turnieju o tytuł „Złotej Miejscowości Radia Katowice”.

27. października - Wybory samorządowe. Na I sesji III kadencji rady wybrano przewodniczącym Pana Kazimierza Grygierka, który pełnił tę funkcję do 2014 roku. Zmniejszenie ilości radnych z 22 do 15. Pierwsze bezpośrednie wybory wójtów i likwidacja zarządów gmin. Wójtem wybrano Pana Andrzeja Kondziołkę, który został także wybrany w 2006, 2010 i 2014 roku.

październik – Zakończenie budowy ronda w Zebrzydowicach z przedakcesyjnego unijnego programu współpracy transgranicznej (Phare CBC).

7. grudnia - Oddanie do użytku hali sportowej przy zespole szkół w Zebrzydowicach w ramach realizacji programu budowy przyszkolnej bazy sportowej.

2003

- 7-8. czerwca** – Referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.
11. listopada – uroczyste obchody Święta Niepodległości przy odrestaurowanym pomniku poległych w I wojnie Światowej i Wojnie Polsko-czeskiej przy kościele w Zebrzydowicach.

2004

- 6. marca** - Otwarcie krytego basenu przy zespole szkół w Zebrzydowicach.
1. maja - Wejście Polski do Unii Europejskiej.
13. czerwca - Pierwsze wybory do Parlamentu Europejskiego.
1. września - Reorganizacja przedszkoli w gminie. Powstaje Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach z oddziałami w Markłowicach Górnych, Kończycach Małych i Kaczycach.

2005

Nawiązanie współpracy transgranicznej z samorządami z Czech oraz ze Słowacji.

8. maja - Odświeżenie w Kaczycach, na cmentarzu przy ul. Średnicowej, pomnika „Poległym i Pomordowanym na Wschodzie”.

maj-listopad - Obchody Jubileuszu 700-lecia miejscowości tworzących gminę Zebrzydowice.

sierpień - Wielka powódź w Zebrzydowicach, Markłowicach Górnych i Kończycach Małych.

29. listopada – Podjęcie uchwały o utworzeniu Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji.

1. grudnia - Otwarcie Gminnego Centrum Informacji w ramach Gminnego Ośrodka Kultury.

2006

17. września - Odświeżenie „Tablicy Katyńskiej” na pomniku w Zebrzydowicach obok „Starej Szkoły”.

12. listopada - Kolejne wybory samorządowe (V kadencja).

2007

2. marca - Oddanie do użytku hali sportowej przy zespole szkół w Kaczycach.

18. sierpnia - Oddanie do użytku przebudowanej remizy OSP w Markłowicach Górnych.

21. grudnia - Wejście Polski do Strefy Schengen.

2008

30. marca – Włączenie do gminnej sieci wodociągowej ujęcia wody „Kończanka” przy ul. Myśliwskiej w Kończycach Małych.

3. czerwca – Utworzenie stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Cieszyńska Kraina”.

2009

marzec – przekształcenie Związku Komunalnego Ziemi Cieszyńskiej w Stowarzyszenie Samorządowe Ziemi Cieszyńskiej.

1. lipca - Otwarcie Ośrodka Sportów Wodnych „Młynszczok” w Zebrzydowicach.

2010

3. lutego – Utworzenie stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „Żabi Kraj”.

11. marca - Oddanie do użytku hali sportowej przy szkole podstawowej w Kończycach Małych.

1. maja - Otwarcie po rozbudowie sali widowiskowej przy zamku w Zebrzydowicach.

21. listopada - Wybory samorządowe, VI kadencji.

2011

28. stycznia – Przyjęcie gminy Zebrzydowice do Śląskiego Związku Gmin i Powiatów.

11. września - Dożynki Diecezjalno-Powiatowo-Gminne w Zebrzydowicach.

2012

15. maja - Oddanie do użytku kompleksu boisk „Orlik” w Zebrzydowicach.

czerwiec - Zakończenie rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Kończycach Małych przy ul. Korczaka.

1. września - Oddanie do użytku, po generalnym remoncie, budynku „Starej Szkoły” w Zebrzydowicach.

2013

1.-3. maja - XX Jubileuszowy Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych „Złoty Kłos” w Zebrzydowicach.

1. lipca - Wprowadzenie nowego systemu gospodarki odpadami – gmina staje się jego organizatorem.

grudzień - Rozbiórka schodów wejściowych do urzędu gminy (amfiteatralnych) kojarzonych z czasami PRL-u – kolejny etap modernizacji budynku rządu.

2014

marzec - Oddanie do użytku nowej stacji uzdatniania wody w Kończycach Małych przy ul. Botanicznej.

16. października - Wybory samorządowe, VII kadencji. Przewodniczącym Rady Gminy zostaje wybrany Pan Henryk Franek.

2015

3. czerwca - Obchody Jubileuszu 25-lecia samorządu gminnego – uroczyste spotkanie samorządowców w Zebrzydowicach.

Gmina Zebrzydowice w obiektywie



1992 - Oddanie do użytku budynku dydaktycznego „Nowej Szkoły” (widok po późniejszej termomodernizacji). Obecnie budynek gimnazjum.



1994 - Zakończenie remontu przedszkola w Markłowicach Górnych



1995 - Zakończenie remontu zamku w Kończycach Małych



1995 - Oddanie do użytku oczyszczalni ścieków przy ul. Korczaka (widok po późniejszej modernizacji)



2000 - Oddanie do użytku budynku Gimnazjum w Kaczczych



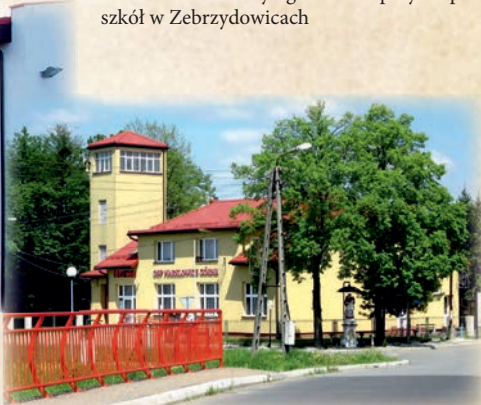
2002 - Oddanie do użytku hali sportowej przy zespole szkół w Zebrzydowicach (na zdjęciu hala łącznie z basenem)



2004 - otwarcie krytego basenu przy zespole szkół w Zebrzydowicach



2007 - Oddanie do użytku hali sportowej przy zespole szkół w Kaczycach



2007 - Zakończenie rozbudowy remizy OSP w Markłowicach Górnych



2003 - Renowacja pomnika poświęconego ofiarom I wojny światowej w Zebrzydowicach k/kościoła



2009 - Otwarcie Ośrodka Sportów Wodnych „Młynszczok” w Zebrzydowicach



2010 - Zakończenie rozbudowy Sali Widowiskowej przy zamku w Zebrzydowicach



2010 - Oddanie do użytku Hali Sportowej przy szkole podstawowej w Kończycach Małych



2012 - Otwarcie kompleksu boisk „Orlik” przy zespole szkół w Zebrzydowicach



2012 - Oddanie do użytku ośrodka rekreacyjnego przy zamku w Kończycach Małych



2014 - Zakończenie kolejnego etapu przebudowy budynku Urzędu Gminy w Zebrzydowicach



2004 - Renowacja figury św. Jana Nepomucena w Markłowicach Górnych



2012 - Termomodernizacja Domu Ludowego
w Kaczycach



2013 - Oddanie do użytku budynku sporto-
wego w Kończycach Małych



2013 - Zakończenie modernizacji muszli
koncertowej w Zebrzydowicach



2014 - Oddanie do użytku stacji uzdatniania
wody „Botaniczna” w Kończycach Małych



2014 - Renowacja Krzyża Hallera
w Kończycach Małych

*Niniejszą publikację przygotowano na obchody
Jubileuszu 25-lecia
Samorządu Gminy Zebrzydowice
3.06.2015 roku.*

*Opracowanie: Biuro Promocji
Urzędu Gminy Zebrzydowice*

*Druk: INTERFON Spółka z o.o.
43-400 Cieszyń, ul. Olszaka 5*



